DATOS IDENTIFICATIVOS

Dereito: Teoría do dereito

Materia	Dereito: Teoría do dereito			
Código	V08G081V01102			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Pacho Blanco, Xosé Manuel			
Profesorado	D´amorin Camba, Francisco Javier Feijóo Miranda, José Pacho Blanco, Xosé Manuel			
Correo-e	xmpacho@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A asignatura de Teoría do Dereito é unha materia de formación básica no Grao en Dereito. Permite un achegamento ao mundo xurídico dende unha reflexión máis abstracta e filosófica para comprender o Dereito nas sociedades actuais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C7	CE7 - Reconstruír e avaliar argumentacións xurídicas complexas
C8	CE8 - Coñecer dende a Teoría do Dereito as principais institucións xurídicas, as funcións do Dereito, as características dun ordenamento xurídico: unidade, coherencia, integridade; os principios e valores constitucionais coa finalidade de poder aplicar estes coñecementos na resolución pacífica dos problemas dunha sociedade actual, utilizando a interpretación e argumentación xurídicas como consecuencia dun pensamento crítico, lóxico e creativo
C33	CE41 - Saber interpretar e aplicar as normas que regulan os dereitos fundamentais así como as súas garantías
C34	CE42 - Saber interpretar e aplicar a nova normatividade xerada polas devanditas transformacións
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D2	Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O obxectivo básico desta materia é formar aos estudantes para coñecer o Dereito na súa globalidade, para manexalo axeitadamente na súa aplicación como sistema de resolución pacífica dos conflictos sociais, e coñecer dende un marco de referencia mais abstacto que os das materias propias da dogmática xurídica. Coñecendo e manexando as diferentes correntes xurídicas e os seus xuristas fundamentais, así como o propio concepto de Dereito e as funcións. Coñecer o Ordenamento xurídico e a teoría da norma xurídica, das principais institucións, dos principios e valores recoñecidos na Constitución e das relacións do Dereito con outros ordenamentos normativos.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4	C7 C8 C33 C34	D1 D2 D3 D4 D5

Contidos	
Tema	
I. O Dereito como forma de organización social e como sistema normativo.	LECCIÓN 1. O concepto de Dereito 1.1 Por que o Dereito? 1.2 O concepto de Dereito. 1.3 Positivismo e Iusnaturalismo. 1.4 O Dereito como sistema normativo. 1.5 Validez, eficacia e xustiza.
	LECCIÓN 2. O Dereito como forma de organización social 2.1 O Dereito como forma de organización social. 2.2 O control social e o Dereito. 2.3 Dereito e cambio social. 2.4 As funcións do Dereito.
	LECCIÓN 3. O Dereito e outras ordes normativas 3.1 O Dereito e os usos sociais. 3.2 O Dereito e a moral. 3.3 Conexións (e distinción) entre Dereito e moral. 3.4 Ética pública e ética privada. 3.5 A obediencia ao Dereito. Resistencia, desobediencia e obxección de conciencia.
	LECCIÓN 4. Dereito e Forza 4.1 Dereito e forza. 4.2 Dereito e poder político: aproximación histórica. 4.3 Dereito e poder: aproximación sistemática. 4.4 O Estado de Dereito e os seus tipos. 4.5 A Crise dos Estados modernos.
II. A ciencia do Dereito	LECCIÓN 5. O coñecemento científico do Dereito 1. Introdución: a polémica sobre a súa existencia. 2. A ciencia do Dereito. 3. A socioloxía do Dereito. 4. A filosofía do Dereito
III. Teoría do Dereito: a norma xurídica e o ordenamento xurídico.	LECCIÓN 6. A norma xurídica 6.1 A norma como proposición prescritiva. 6.2 Principais dimensións da norma xurídica. 6.3 Clasificación das normas xurídicas. 6.4 Principios e regras.
	LECCIÓN 7. O ordenamento xurídico 7.1 O ordenamento xurídico como sistema. 7.2 A unidade do ordenamento xurídico. 7.3 A coherencia do ordenamento xurídico e o problema das antinomias. 7.4 A plenitude do ordenamento xurídico e as lagoas. 7.5 Conclusións: a comprensión do ordenamento xurídico.
	LECCIÓN 8. A produción normativa 8.1 A produción normativa. 8.2 O Dereito legal e o Dereito xudicial. 8.3 Outras normas de produción normativa. 8.4 Concepto e clasificación das fontes normativas. 8.5 Tipos de fontes do Dereito no ordenamento xurídico español.
IV. A Interpretación e aplicación do Dereito.	LECCIÓN 9. Interpretación e aplicación do Dereito 9.1 Interpretación e aplicación do Dereito. 9.2 Os criterios de interpretación. 9.3 A interpretación da Constitución. 9.4 O Dereito como argumentación.

V. Conceptos xurídicos fundamentais.	LECCIÓN 10. Conceptos xurídicos fundamentais 10.1 A relación xurídica. 10.2 O dereito subxectivo. 10.3 O deber xurídico. 10.4 A sanción xurídica. Ilícito e delito.
VI. Os problemas do Dereito xusto e a eficacia do Dereito	LECCIÓN 11. Xustiza e Dereito 1. Xustiza e Dereito 2. As relacións entre dereito e política 3. As teorías da Xustiza clásicas e contemporáneas 4. A teoría da Xustiza de John Rawls
	LECCIÓN 12. A lexitimidade do poder e xustiza do Dereito 12.1 Lexitimidade do poder e xustiza do Dereito. 12.2 A xustiza formal: a seguridade xurídica. 12.3 A xustiza material: liberdade, igualdade e solidariedade. 12.4 Os valores e os principios como desenvolvemento da idea de xustiza. 12.5 Os dereitos fundamentais.
	LECCIÓN 13. O Dereito como sistema de garantías 13.1 A crise do Dereito e a crise da razón xurídica: o modelo garantista. 13.2 Racionalidade formal e sustancial. 13.3 Democracia formal e democracia sustancial. 13.4 O papel do xuíz nas democracias actuais. 13.5 A ciencia xurídica e o reto da complexidade.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	23.5	41	64.5
Lección maxistral	50	70	120
Presentación	0	5	5
Exame de preguntas obxectivas	2	10	12
Exame de preguntas obxectivas	2	11.5	13.5
Práctica de laboratorio	1	6	7
Presentación	1	2	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Formulación e resolución de dúbidas teóricas e prácticas.
Presentación	Formulación e resolución de dúbidas sobre a exposición pública.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Exame de preguntas obxectivas	Exame con varias preguntas para contestar nun espazo limitado e que coincidirán con epígrafe ou similares. Esta será a primeira proba.	30	A1 A3 A4	B1 B2 B4	C7 C8	D1 D4
Exame de preguntas obxectivas	Exame con varias preguntas para contestar nun espazo limitado e que coincidirán con epígrafe ou similares. Esta será a proba final. Será necesario alcanzar unha nota mínima de 5 puntos sobre 10 para que se valore a avaliación continua de prácticas e traballos.	40	A1 A3 A4 A5	B1 B2	C7 C8 C33 C34	D1 D4

Práctica de laboratorio	Resolución de casos prácticos, destinados a valorar a correcta comprensión e aplicación dos contidos da materia, a análise e o razoamento críticos. Para superar a materia será necesario acadar nas probas unha nota media de 5 puntos Os alumnos cando se avalían de esta metodoloxía están avaliando o resultado de aprendizaxe que figura no apartado segundo da guía docente.	15	A1 B1 C7 D1 A2 B2 C33 D3 A3 B3 D5 A4 B4
Presentación	Presentación oral ou escrita dun tema ou dun libro relevante para o estudo da teoría do Dereito e do pensamento xurídico, e análise crítico do mesmo.	15	A1 B2 C7 D4 A2 B3 C33 D5 A3 B4 C34 A4 A5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Primeira Convocatoria ordinaria. Sistema de avaliación continua. O alumnado que se acolla ao sistema de avaliación continua serán avaliados segundo os criterios sinalados anteriormente.

O primeiro exame valerá un 30% da nota, e o exame final valerá un 40% da nota, sendo o resto porcentual da parte práctica de asistencia e entrega de traballo.

O estudantado necesitará unha calificación mínima de 5 sobre 10 en todas as partes para que sexan tidas en conta as cualificacións obtidas mediante o sistema de avaliación continua.

Sistema de exame final. Os alumnos e alumnas que non seguiron ou non superaron a avaliación continua terán dereito a un examen final teórico e práctico no que se avaliarán as competencias globais da materia e constituirá o 100 % da cualificación da materia. O exame consistirá nunha parte teórica donde se farán unha serie de preguntas; e na parte práctica se desenvolverá un caso práctico e se contestará a unha serie de preguntas relacionadas co mesmo.

Segunda oportunidade. Os estudantes que superando a avaliación continua non alcanzasen a cualificación mínima farán un exame similar ao da primeira convocatoria, e se lles conservarán as cualificacións obtidas no proceso de avaliación continua. Os estudantes que non se acollesen a avaliación continua terán dereito a un exame final teórico e práctico similar ao da primeira convocatoria, que constituirá o 100 % da cualificación da materia.

Convocatoria fin de carreira. Para aqueles estudantes que se matriculen na convocatoria de fin de carreira, o exame consistirá nun exame sobre a materia obxecto do Programa da asignatura. As datas de exame de todas as convocatorias estarán fixadas e a disposición dos estudantes tanto na propia Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo como na súa páxina web.

Recoméndase para que os estudantes participen na avaliación continua, que suban a súa ficha de estudante á plataforma virtual.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

PECES-BARBA MARTÍNEZ, G. et al, **Curso de Teoría del Derecho**, Marcial Pons, 2013

DE LUCAS, J. et al, **Introducción a la teoría del Derecho**, Tirant lo Blanch, 2002

NINO, C. S., **Introducción al análisis del derecho**, Editorial Ariel, 2013

ATIENZA, M., **El sentido del Derecho**, Editorial Ariel, 2001

BONORINO RAMÍREZ, P. R., **Introducción á teoría do dereito**, Servicio de Publicacións da Universidade de Vigo, 2011

Bibliografía Complementaria

FERRAJOLI, L., **Derechos y garantías**, Editorial Trotta, 2016

GIMENO PRESA, C., **¿Qué es juzgar con perspectiva de género?**, Aranzadi Thomson Reuters, 2020

KELSEN, H., **Teoría Pura del Derecho**, Editorial Trotta, 2013

DWORKIN, R., **Los derechos en serio**, Editorial Ariel, 2012

PACHO BLANCO, X. M., **Lenguas y Constitución. Interpretación y análisis iusfilosófico del artículo 3 de la Constitución**, Aranzadi Thomson Reuters, 2018

HART, H. L. A., **The Concept of Law**, OUP Oxford, 2012

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito: Dereito constitucional I/V08G081V01103

Outros comentarios

Preténdese con esta asignatura que o estudante enfoque axeitadamente o estudo das asignaturas futuras e que obteña unha comprensión adecuada da dimensión xurídica.

Tamén se examinarán as últimas correntes doctrinais e xurisprudenciais fundamentais para entender o sentido do Dereito: postconstitucionalismo, postpositivismo, etc.

Fundamental tamén, e necesario para a superación da asignatura a asistencia as clases teóricas e prácticas salvo que se xustifique a inasistencia axeitadamente.

Esta materia impártese tamén no Programa Conxunto de Estudos Oficiais do Grao Ade-Dereito no primeiro cuatrimestre do primeiro curso, e o profesor responsable é Xosé Manuel Pacho Blanco (xmpacho@uvigo.es).